

Nätverk för intern styrning och kontroll

Träff 3 september 2020

Dagens program

- 9.00 Välkommen
- 9.10 Riksrevisionen: Revisionen i förhållande till det nya regelverket för myndigheternas interna styrning och kontroll
- 10.10 Bensträckare
- 10.20 ESV:s regeringsuppdrag Rapport om ekonomisk styrning i staten, fokus: intern styrning och kontroll
- 11.30 Avslutning

Riksrevisionen

**Revisionen i förhållande till det nya
regelverket för myndigheternas interna
styrning och kontroll**

RIKSREVISIONEN

Revisionen i förhållande till det nya regelverket för intern styrning och kontroll

Jonas Hällström
Björn Sande

Vad gör Riksrevisionen?

- › Vårt uttalande om ledningens bedömning av den interna styrningen och kontrollen är ett bestyrkandeuttalande, men;
  - Lägre grad av säkerhet (det har inte framkommit något som tyder på att ledningen inte följt regelverket)
  - Begränsat till årsredovisningen

- › Vad innebär det?
  - När revisorn gör ett bestyrkandeuttalande innebär det att revisorn bekräftar att någon annan i ett dokument eller genom en företeelse gjort något i enlighet med en normering
  - Ledningens ansvar för ISK mycket bredare än vad som framkommer i årsredovisningen- den delen är inte föremål för Riksrevisionens granskning

› Varför väljer vi lägre grad av säkerhet?

- Vårt ansvar skiljer sig mot det ansvar ledningen har och som ska komma till uttryck i årsredovisningen
- Det finns ingen normering av vad som utgör en god intern styrning och kontroll

› Vad är skillnaden i vårt arbete när vi väljer en lägre grad av säkerhet?

- Revisionen baseras inte på väsentlighet och risk
- Granskningen innefattar att genomföra åtgärder, såsom förfrågningar och analytisk granskning

Vad skriver vi i revisionsberättelsen?

Uttalande

Det har vid vår revision av årsredovisningen inte framkommit något som skulle tyda på att ledningen i sin bedömning av intern styrning och kontroll inte har följt förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt ISSAI och RRI. Vårt ansvar enligt dessa beskrivs närmare i avsnittet om Revisorns ansvar. Vi anser att de bevis vi har erhållit är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för Riksrevisionens uttalande.

Ledningens ansvar

Det är myndighetens ledning som har ansvar för att, i enlighet med kraven i förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, instruktion, regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut för myndigheten, lämna ett uttalande om den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten.

Revisorns ansvar

Vårt ansvar är att uttala oss om årsredovisningen på grundval av vår revision. Vi har utfört revisionen enligt ISSAI och RRI. Vid planering och genomförande av revisionen beaktas de delar av den interna styrningen och kontrollen som är relevanta för hur myndigheten upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild. I vårt ansvar ingår inte att göra ett uttalande om effektiviteten i myndighetens interna styrning och kontroll. Vårt uttalande avseende ledningens bedömning av intern styrning och kontroll baseras på de åtgärder vi har vidtagit för att granska årsredovisningen, och har således inte den säkerhet som ett uttalande grundad på en revision har.

Hur har 2019 års förändringar i FISK påverkat revisionens inriktning?

- › Ledningens bedömning i uttalandet knyts till den period som årsredovisningen avser
  - Påverkar revisionen positivt, vår granskning avser samma period, och vi behöver inte beakta planerade åtgärder
- › Kravet på skydd mot oegentligheter har stärks genom att förordningstexten fastställer att processen för intern styrning och kontroll även ska förebygga att verksamheten inte utsätts för korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter.
  - Påverkar inte revisionen i någon större utsträckning, skydd mot oegentligheter är en del av vår revisionsinriktning.

- › Riskanalysen ska omfatta väsentliga risker.
  - Tidigare lydelse var inte knutet till bedömning av väsentlighet, även om i praktiken så gjordes. Revisionen påverkas inte.

- › Riskanalysen och de åtgärder som vidtas med anledning av analysen ska dokumenteras i den utsträckning som är nödvändig för myndighetens uppföljning och bedömning av om den interna styrningen och kontrollen är betryggande.
  - Granskningen har kompletterats med en bedömning av om vi utifrån dokumentationen anser att ledningen har tillräckliga underlag för bedömningen

Hur granskar vi? Hur gör vi rent praktiskt?

1. Inledande informationsinsamling

- › Vi intervjuar den/de som ansvarar för FISK-processen vid myndigheten
- › Vi tar del av styrdokument, rutinbeskrivningar och annan information kring FISK-arbetet
- › Vi skapar oss en förståelse för:
  - Hur myndigheten definierar väsentlig risk
  - Hur myndigheten identifierar väsentliga risker
  - Hur myndigheten beslutar om och följer upp vidtagna åtgärder
- › Vi behöver ha en övergripande förståelse för myndighetens FISK-process och kunna bedöma:
  - Förutsättningarna att kunna ta fram en riskanalys
  - Förutsättningarna att ge ledningen tillräckliga underlag för sin bedömning av den interna styrningen och kontrollen

Hur granskar vi? Hur gör vi rent praktiskt?

2. Ta del av myndighetens riskanalys

- › Vi bedömer om riskanalysen är uppdaterad
- › Vi bedömer om riskanalysen innehåller väsentliga risker för att myndigheten inte ska fullgöra sina uppgifter
- › Stämmer vår bild av väsentliga risker hos myndigheten överens med de väsentliga risker som myndigheten beskriver i riskanalysen?

Hur granskar vi? Hur gör vi rent praktiskt?

3. Myndighetens dokumentation och ledningens bedömning i årsredovisningen

- › Vi bedömer om dokumentationen är tillräcklig som underlag för ledningens bedömning
- › Överensstämmer bedömningen i årsredovisningen med den dokumentation som ledningen har fått?
- › Överensstämmer bedömningen i årsredovisningen med vår uppfattning om den interna styrningen och kontrollen?
- › Stämmer vår bild av väsentliga risker hos myndigheten överens med de väsentliga risker som myndigheten beskriver i riskanalysen?
- › Om ledningen bedömt att det funnits bister, granskar vi att bristerna redovisas enligt 2 kap. 8 § FÅB

Vad har vi sett?

- › **Påverkan på våra revisionsberättelser**
- › Inte i något fall har vi modifierat uttalandet i revisionsberättelsen avseende förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll
- › Inte i något fall har det funnits anledning att överväga modifierad revisionsberättelse
- › **Övrigt – utifrån ett begränsat antal ansvariga revisorer**
- › Myndigheternas dokumentation har varit tillräcklig för vår granskning
- › Myndighetens dokumentationsnivå har inte förändrats väsentligt mellan 2018 och 2019
- › En myndighet har från 2019 lagt till ett avsnitt om väsentliga risker i årsredovisningen
- › En myndighet har infört en riskenhet och har omarbetat vissa delar kring ISK i årsredovisningen
- › Flera myndigheter har eller håller på att se över/revidera arbetet med FISK och utvecklingsarbete pågår kring korruption, otillbörlig påverkan, bedrägeri och andra oegentligheter

Bensträckare

ESV:s regeringsuppdrag

Rapport om den ekonomiska styrningen i
staten

ESV:s uppdrag

- En rapport om den ekonomiska styrningen i staten: vad den omfattar, hur den har utvecklats och förändrats över tid och vilka utmaningar den står inför
- Resultatstyrning, finansiell styrning, intern styrning och kontroll och internrevision
- En kunskapskälla och ett diskussionsunderlag
- Belysa den ekonomiska styrningen från tre perspektiv
- Samråd med Riksgälden garanti- och utlåningsverksamhet
- April 2021

På dagens nätverksträff

- Kort om
  - Intern styrning och kontroll idag
  - Utveckling och förändring över tid
- Diskussion
  - Utmaningar den interna styrningen och kontrollen står inför
- Vill du bistå?

Intern styrning och kontroll idag

- Alla myndigheter
  - Myndighetsförordningen (eller annan reglering)
  - Förordningar som reglerar olika typer av riskanalyser
  - 22 § förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring
- Internrevisionsmyndigheter
  - Förordningen om intern styrning och kontroll
  - 2:8 förordningen om årsredovisning och budgetunderlag
  - Internrevisionsförordningen
- Det finns en frihet för myndigheterna i regelverket
  - **Fråga: Finns det en frihet i regelverket?**

Förordningar som reglerar riskanalys

– Gör myndigheter riskanalyser utifrån dessa förordningar?

- 9 § anslagsförordningen (2011:223)
- 9 § förordningen (2017:170) om statliga myndigheters betalning och medelsförvaltning
- 3 § förordningen (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering
- 8 § förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap
- förordningen (2011:211) om utlåning och garantier
- arbetsmiljölagen (1977:1160)
- säkerhetsskyddsförordningen (2018:658)
- dataskyddsförordningen (GDPR)
- 3 § förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll

Utveckling och förändring över tid

- Myndighetsförordningen förtydligar ansvaret
  - Verksamhetsansvaret
  - Intern styrning och kontroll
- Flera förordningar beslutas samtidigt
  - Internrevisionsförordningen
  - Myndighetsförordningen
  - Förordningen om intern styrning och kontroll
  - 2:8 FÅB
- Besluten innebär en ökad reglering i förordning

Utveckling och förändring över tid (2)

- Motiven till reglering
  - Regeringen styr riket – ansvarar inför riksdagen
  - Skandaler – Sverige, internationellt, privat, offentligt
  - Revisionskritik
  - EU
  - Struktur och systematik
  - Legitimitet, förtroende, förutsättning för genomförande av politiken

Utveckling och förändring över tid (3)

- Regelverket har delvis ändrats över tid, dvs. stabilt till vissa delar
  - Ej ändrad: Myndighetsförordningen
  - Ändrad: Förordningen om intern styrning och kontroll (inkl. F&AR)
  - Ändrad: 2:8 FÅB (inkl. F&AR)
  - Ändrad: Internrevisionsförordningen (inkl. F&AR)
- Regleringen i förordning har både ökat och minskat
  - ... det samma gäller ESV:s föreskrifter och allmänna råd
  - ESV:s stöd – över tid mer utrymme för myndigheterna
- Blandad bild av tillämpningen hos myndigheterna

Diskussion

- Känner du igen dig i den utveckling som vi beskriver (bild 10-12)? Något som inte stämmer?

Diskussion - utmaningar

– Fråga: Är detta utmaningar?

- Många bestämmelser om riskanalys
- Ger momenten i intern styrning och kontroll nytta eller inte?
- Vad är "lagom" nivå – och hur får man det?
- Begreppet "intern styrning och kontroll" leder fel
- Regleringen → ökad administration
  - Reglering kan stärka – stödets utformning
- Vad gäller för myndigheter som inte ska ha internrevision?

– Fråga: Vilka andra utmaningar finns?

Vill du bistå?

- Läsa utkast till kapitel i någon form
- Senhösten/vintern
- Anmäl intresse nu eller kontakta karolina.larfors@esv.se inom kort
- Urval om många intresserade

Avslutning

Nästa träff

- November
- Tema
  - Brister
  - Någon som vill lyfta något ämne?
- Zoom som verktyg?

Tack för idag!